

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată
de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Madeline Miller, *The Song of Achilles*

Copyright © 2012 by Madeline Miller
All rights reserved

© 2013 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: vas grecesc, detaliu, cca 500 î.Hr.

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

MILLER, MADELINE

Cântul lui Ahile / Madeline Miller; trad. din lb. eng. de Ioana Filat. – Iași:
Polirom, 2013

ISBN: 978-973-46-3333-3
ISBN ePub: 978-973-46-3354-8
ISBN PDF: 978-973-46-3355-5

I. Filat, Ioana (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Printed in ROMANIA

Madeline Miller

Cântul lui Ahile

Traducere din limba engleză de Ioana Filat

POLIROM
2013

Îi făcu semn unui slujitor și mi se puse un scaun la masă, din fericire la celălalt capăt, departe de Thetis. Făcându-mă cât de mic puteam, l-am urmat pe Ahile la masă.

— Acum o să mă urască, i-am zis.

— Deja te urăște, îmi răspunse el cu un surâs fugar.

Vorbele lui n-avură darul să mă liniștească.

— Ce-i cu ea aici? i-am șoptit.

Doar ceva de mare însemnătate ar fi adus-o din peșterile ei marine. Ura ei față de mine era o nimica toată pe lângă aceea ce i se citea pe chip când se uita la Peleu.

Ahile ridică din umeri.

— Nu știu. Ciudat. Nu i-am mai văzut împreună de când eram mic.

Mi-am amintit cuvintele lui Chiron când își lua rămas-bun de la Ahile: *Să chibzuiești ce răspuns dai.*

— Chiron crede că se vestește războiul.

— Dar în Mycene e mereu război, spuse Ahile încruntându-se. Nu văd de ce se cuvenea să ne cheme.

Peleu se așeză la masă și un vestitor trâmbiță de trei ori scurt. Era semn că începea ospățul. De obicei, bărbaților le lua puțin să se adune, pentru că zăboveau pe terenurile de luptă, neîndurându-se să lase ce făceau. Însă de astă dată dădură năvală ca potopul de după spargerea sloiurilor iernatice de pe râuri. Cât ai bate din palme, sala gema de lume, înghesuindu-se la mese și schimbând bârfe. În glasuri le simțeam încordarea, o nerăbdare tot mai arzătoare. Nimeni nu se mai sinchisea să se răstească la vreo slugă sau să-i tragă un picior vreunui câine care cerșea mâncare. Nu le era mintea decât la mycenian și la veștile pe care le aducea cu el.

Thetis stătea și ea la masă. Nu avea în față nici farfurie, nici cuțit – zeii se hrăneau cu ambrozie și nectar, cu aroma jertfelor noastre puse pe rug și cu vinul pe care-l turnam pe altarele lor. Ciudat, însă aici nu sărea la fel de tare în ochi, nu strălucea ca afară. Mobilele masive, simple, păreau s-o micșoreze cumva.

Peleu se ridică. În sală se lăsă liniștea, până la cea din urmă banchetă. Înălță cupa.

— Am primit vești din Mycene, de la fiii lui Atreu, Agamemnon și Menelau.

Încetară și ultimele foieli și murmure. Până și slujitorii stătură locului. Nici nu mai respiram. Pe sub masă, Ahile își lipi piciorul de al meu.

— S-a petrecut o fărădelege. Peleu se intrerupse iarăși, părând să-și cântărească vorbele. Nevasta lui Menelau, regina Elena, a fost răpită din palatul ei spartan.

Elena! veni un murmur dintre meseni. De când se măritase, se dusesse și mai mult vorba despre frumusețea ei. Menelau își împrejmuise palatul cu ziduri groase, din două brâie de piatră; zece ani încheiați își învățase soldații să-l apere. Și, oricât se îngrijise, tot îi fusese furată. *Cine făcuse una ca asta?*

— La Menelau a poposit o solie a regelui Troiei, Priam, în frunte cu feciorul lui, prințul Paris – el este vinovatul. A răpit-o pe regina Spartei din iatacul ei, în vreme ce regele dormea.

Un freamăt de indignare. Doar un răsăritean ar batjocori bunătatea gazdei sale. Toți știau cum se scăldau în parfumuri, în ce hal îi stricase traiul în huzur. Un erou adevărat ar fi răpit-o fără vicleșug, prin tăria sabiei sale.

— Agamemnon și Mycene cheamă bărbații Eladei să străbată marea, până la regatul lui Priam, și s-o salveze. Troia e îmbelșugată și va fi cucerită ușor, se zice. Toți războinicii se vor întoarce acasă bogați și acoperiți de faimă.

Bine mai vorbise. Pentru bogăție și renume ai noștri fuseseră mereu în stare să facă moarte de om.

— M-au rugat să trimit câțiva bărbați drept solie din Ftia și m-am învoit. Așteptă să se potolească șușotitul și urmă: Însă nu o să iau pe nimeni cu de-a sila. Și n-am să fiu eu în fruntea armatei.

— Dar cine? strigă cineva.

— Asta încă nu s-a hotărât, zise Peleu.

Însă am văzut cum îl săgetează din ochi pe fiul său.

Nu, mi-am zis, cu degetele încleștate pe marginea scaunului. Nu încă. În cealaltă parte a mesei, chipul rece al lui Thetis privea împietrit în gol. *Știa că asta o să se întâmple, mi-am dat seama. Vrea ca Ahile să plece.* Chiron și peștera trandafirică păreau nespuse de departe, un basm copilăresc. Dintr-odată am înțeles tâlcul vorbelor lui Chiron: toată lumea va spune că Ahile se născuse pentru a lupta. Că mâinile și picioarele sale iuți doar pentru asta

erau făcute – ca să spargă zidurile mărețe ale Troiei. O să-l azvârle între miile de lănci troiene și o să privească triumfători cum își pătează cu sânge frumoasele mâini.

Peleu îi făcu semn lui Foinix, cel mai vechi prieten al său, așezat la una din mesele din față.

— Cinstitul Foinix va scrie numele tuturor celor care doresc să lupte.

Bărbații începură să se ridice de pe banchete în plină forfotă. Însă Peleu înălță mâna.

— N-am sfârșit. Ridică o bucată de pânză, înnegrită de însemne întunecate. Înainte să se logodească cu Menelau, Elena avea o puzderie de pețitori. Se pare că aceștia s-au juruit să o apere, oricine i-ar fi câștigat mâna. Agamemnon și Menelau le cer bărbaților cu pricina să-și respecte jurământul și s-o încredințeze iarăși bărbatului ei cuvenit.

Întinse pânza crainicului.

Am făcut ochii mari. *Un jurământ.* În minte îmi apăru dintr-odată un vas cu jăratric și o căpriță albă ce-și vărsa sângele. O sală bogată, ticsită de bărbați cu staturi uriașe.

Crainicul ridică lista. Încăperea păru să se încline, nu reușeam să-mi concentrez privirea într-un punct. Începu să citească. *Antenor. Euripil. Machaon.*

Multe nume îmi erau cunoscute, toți le știam. Ei erau eroii și regii noștri. Însă pentru mine erau mai mult de-atât. Îi văzusem, într-o sală de piatră înțesată de fum.

Agamemnon. Amintirea unei bărbi negre și stufoase; un om posac, cu ochi înguști, iscoditori.

Odysseu. Cicatricea incolăcită pe pulpa lui, trandafirie ca gingia.

Aias. De două ori mai înalt decât orice bărbat din sală, cu scutul său imens în spate.

Filoctet, arcașul.

Menoifianul.

Crainicul se întrerupse o clipă; am auzit șușoteli: *cine?* Tata nu se deosebise prin nici un merit în anii ce trecuseră după surghiunul meu. Faima îi pălise, numele îi fusese uitat. Iar cei care îl știau nu auziseră să aibă vreun fiu. Am rămas înlemnit, temându-mă să fac vreo mișcare, ca nu cumva să mă dau de gol. *Sunt vărât cu de-a sila în războiul acesta.*

Crainicul își drese glasul.

Idomeneu.

Diomedee.

— Tu ești? Erai de față?

Ahile se întorsese spre mine. Vorbea în șoaptă, abia auzit, însă tot mă temeam că ar putea să-l audă careva.

Am încuviințat. Aveam gâttelejul prea uscat ca să vorbesc. Mă gândisem doar la primejdiile care-l pășteau pe Ahile și cum să fac să nu plece, dacă pot. Nici nu mă gândisem la mine.

— Uite. Nu te mai cheamă așa. Nu zice nimic. O să chibzuim ce facem. O să-l întrebăm pe Chiron.

Nu-l mai auzisem pe Ahile vorbind așa, în cuvinte încâlcite, repezite. Stăruința din glasul lui m-a ajutat să mă adun oarecum, și ochii lui, pironiți în ai mei, mi-au dat curaj. Am încuviințat iarăși.

Numele curgeau mai departe, trezindu-mi amintiri. Trei femei pe un podium, una dintre ele – Elena. Un morman de comori și chipul încruntat al tatălui meu. Podeaua de piatră sub genunchi. Crezusem că fusese doar un vis. Nu fusese.

Când crainicul sfârși, Peleu încheie adunarea. Toți bărbații se ridicară ca unul, în scrâșnetul banchetelor, nerăbdători să se înscrie pe lista lui Foinix. Peleu se întoarse spre noi.

— Veniți. Vreau să mai vorbesc ceva cu voi.

M-am uitat la Thetis, să văd dacă ne urmează și ea, însă nu mai era.

Ne-am așezat la foc, în odaia lui Peleu; ne oferise un vin aproape fără strop de apă. Ahile a refuzat. Eu am primit o cupă, dar n-am băut deloc. Regele ședea în vechiul său jilț, cu perne și spătar înalt, cel mai aproape de foc. Îl pironia cu privirea pe Ahile.

— Te-am chemat acasă cu gând că ai dori să fii în fruntea acestei oști.

Gândul ieșise la lumină. Focul trosni, lemnele erau verzi.

Ahile îi întoarse privirea.

— Încă n-am terminat cu Chiron.

— Ai stat pe Pelion mai mult decât mine, decât oricare erou înaintea ta.

— Asta nu înseamnă că trebuie să le sar în ajutor atreizilor de câte ori își pierd nevestele.

Am crezut că Peleu o să zâmbească, dar nu s-a întâmplat.

— Nu mă îndoiesc că Menelau e turbat de când și-a pierdut nevasta, însă solul a fost trimis de Agamemnon. Ani în șir s-a uitat cum Troia crește tot mai bogată și mai pânguită, iar acum socoate că a venit vremea culesului. Cucerirea Troiei e o ispravă demnă de cei mai măreți eroi ai noștri. Oricine pleacă cu el pe mare se va acoperi de glorie.

— O să mai fie războaie, zise Ahile cu gura strânsă.

Peleu nu prea încuviință. Însă am văzut că îi dă dreptate.

— Și cu Patroclu cum rămâne? E chemat la arme.

— Nu mai e fiul lui Menoitios. Nu-l leagă nici un jurământ.

Peleu cel pios ridică din sprânceană.

— Nu e tocmai cinstit.

— Nu cred, se sumeți Ahile. Jurământul s-a destrămat când a fost dezmoștenit.

— Nu vreau să mă duc, am zis încet.

Peleu ne privi o clipă. Apoi zise:

— Nu se cade să hotărâsc eu. Vă las pe voi.

Am simțit cum încordarea slăbește un pic. Nu avea de gând să mă dea în vileag.

— Ahile, vor veni bărbați să vorbească cu tine, regi trimiși de Agamemnon.

La fereastră auzeam șoapta cadentă a mării pe țărm. Mirosea a sare.

— Îmi vor cere să lupt, zise Ahile.

Nu fusese o întrebare.

— Da.

— Vrei să-i primesc.

— Da.

Urmă iar tăcerea. Apoi Ahile spuse:

— N-o să-i necinstesc. Și nici pe tine. Am să le-ascult judecățile. Dar îți spun că nu prea cred să mă înduplece.

Am văzut că Peleu era mirat de hotărârea lui, însă nu supărat.

— Iarăși, nu se cuvine să hotărâsc eu, răspunse el blând.

Focul trosni iar, improșcând cu sevă.

Ahile îngenunche și Peleu își puse mâna pe creștetul lui. Mă obișnuisem să-l văd pe Chiron făcând asta și mâna lui Peleu părea veștejită pe lângă a lui, străbătută de vene tremurânde. Uneori cu greu îmi aminteam că fusese războinic și se însoțise cu zeii.

Odaia lui Ahile era așa cum o lăsaserăm, în afară de patul meu, care fusese scos în lipsa noastră. Mă bucuram, era un pretext la îndemână dacă întreba cineva de ce dormeam în același pat. Ne-am cuprins în brațe și mi-am amintit câte nopți rămăsesem treaz în această odaie și-l iubisem în tăcere.

Mai târziu, Ahile se trase lângă mine ca să-mi șoptească somnoros încă ceva:

— Dacă trebuie să pleci, știi că o să merg cu tine.

Apoi ne-a cuprins somnul.